

Høringsinnspill fra Rogaland fylkeskommune til rapporten ”Økt utvinning på norsk kontinentalsokkel”.

En sterk petroleumsklynge i Rogaland

Olje og gassvirksomheten er landets viktigste næringsvirksomhet, og vil fortsatt være svært viktig for staten og lokalsamfunn over hele landet. Næringen skaper inntekter og sysselsetting, og vil være bærebjelken for å opprettholde vår levestandard. Det er derfor viktig at regjeringen utformer industriens rammebetingelser for å bevare kompetanse og samtidig tiltrekke seg høyteknologiske selskaper som kan bidra til å møte framtidens utfordringer på norsk sokkel.

Rogaland er det tyngste energifylket i Norge, med en sterk petroleumsklynge. Rogalands styrke er en petroleumsklynge hvor samtlige typer aktører er til stede. Både små og store oljeselskaper har sitt hovedkontor i fylket, og regionen har et mangfold av leverandører til olje og gassindustrien. Videre er offentlige aktører som Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet lokalisert i fylket, og vi har internasjonalt anerkjente forskningsmiljø. Rogaland fylkeskommune har en målsetting om å utvikle den energi- og petroleumserttede næringsklyngen. Selv om det framover vil være et økt fokus på å produsere energi med lave eller ingen klimautslipp, vil olje og gass fortsatt være dominerende energibærere i lang tid framover.

Den fysiske nærheten til olje og gassaktivitet offshore har vært en fordel for Rogaland, og en forutsetning for etableringen av en sterk petroleumsklynge i fylket. Samspillet mellom offshoreinstallasjoner og virksomheter på land har vært avgjørende for en effektiv drift av personell, teknologi og utstyr. Nærheten til offshoreinstallasjoner vil trolig bli mindre avgjørende i framtiden, mye knyttet til teknologiutvikling. På tross av det vil Rogaland fortsatt opprettholde sin posisjon som sentrum for norsk petroleumssektor. Det skyldes en eksisterende og velfungerende energiklynge, et internasjonalt sterkt kompetanse og forskningsmiljø, samt et sterkt fokus på innovasjon.

Langsiktige løsninger

Norsk petroleumsvirksomhet bidro i 2009 med 420 mrd kroner av statens totale inntekter. Virksomheten er landets viktigste både når det gjelder omsetning og volum. Derfor er det avgjørende at denne næringen gis bærekraftige, forutsigbare, langsiktige og stabile rammebetingelser.

Rogaland fylkeskommune deler Åm-utvalgets bekymring for at store verdier kan gå tapt dersom ikke riktige tiltak blir satt inn i tide. Skal produksjonsaktiviteten av olje og gass opprettholdes frem mot 2020 må utvinningsgraden fra eksisterende felt økes og funn som er gjort må settes i produksjon.

Det tar om lag 10 år å bygge ut uoppdagede ressurser. Tiden er derfor en kritisk faktor her. Dersom iverksetting av tiltak knyttet til teknologiutvikling og rammebetingelser ikke settes i gang tidnok, kan utvinnbare ressurser og inntektsmuligheter gå tapt.

Norsk sokkel er i endring. Virksomheter vil i framtiden fokusere mer på mindre utbygginger, som regel undervannsinstallasjoner, knyttet opp til mindre funn i nærheten av eksisterende infrastruktur.

Det er samtidig behov for å åpne nye leteområder på norsk sokkel. Nye områder vil ha betydning både for sysselsetting og lokal næringsutvikling. I områder som ennå ikke er åpnet bør det settes i gang konsekvensanalyser. Grundig konsekvensutredning er en viktig forutsetning for å iverksette petroleumsrelatert aktivitet i nye områder. Dersom konsekvensanalysen konkluderer med at det ut fra dagens vurderingsgrunnlag ikke er tilrådelig å sette i gang med petroleumsvirksomhet må konsekvensen være at området kan utelukkes for petroleumsvirksomhet for en nærmere fastsatt periode. Varig vern er feil strategi. Kombinasjonen av teknologiutvikling og verdens behov for energi over tid vil kunne muliggjøre sikker leting og utvinning i de aller fleste områder. Tilgangen på nye letearealer vil bety svært mye med hensyn til å opprettholde investeringsviljen og kompetansen innen petroleumsvirksomheten i Norge. Det ligger fortsatt store uoppdagede ressurser på norsk sokkel som bør finnes og utvikles til det beste for fellesskapet.

Kompetanse og innovasjon

Rapporten "Økt utvinning på norsk kontinentalsokkel" omhandler i for liten grad behovet for kunnskap og kompetanseheving. Rogaland fylkeskommune er enig med utvalget om at Forskningsrådsprogrammet Petromaks og initiativer som DEMO2000 er viktige. Forskning må enda tydeligere innrettes mot forskningsfelt som gir effektiv ressursutnyttelse på norsk sokkel og en god miljømessig forvaltning av olje og gassressursene.

Det er viktig å tenke to tanker i hodet på samme tid her. I Norge er det nå et fokus på fornybar energi innen forskning og utvikling. Dette er en viktig satsing, som vil ha stor betydning for hvordan Norge møter framtidens energiutfordringer. Men det må ikke gå på bekostning av forskning på petroleum og økt utvinning. Petroleum er fundamentet for norsk velstand. Regjeringen må legge forholdene til rette for en balansert satsing på både fornybare energikilder og petroleum. Ordningen med forskningssentre for miljøvennlig energi (FME) har stort potensial. Hensikten med ordningen er å heve kvaliteten på norsk forskning, og fremskaffe anvendbar kunnskap og løsninger innen gitte temaområder. Fokuset for FME er miljøvennlig energi, og petroleum faller på siden av satsingen. Rogaland fylkeskommune mener at det bør settes i gang et tilsvarende initiativ for petroleum.

Den framtidige petroleumsvirksomheten på norsk sokkel vil være mer og mer preget av teknologiske utfordringer. Det settes stadig større krav til kompetanse og forskning for å finne og produsere olje og gass fra stadig dypere områder, fra vanskelige reservoarer og med mer utfordrende miljøforhold. Det bør settes av tilstrekkelige midler til kunnskap og FoU for å møte disse utfordringene.

Utviklingen innen petroleumsvirksomheten vil i årene framover fremdeles kreve høy og til dels ny kompetanse. Rogaland fylkeskommune mener derfor at satsingen på

realfag på alle nivå i utdanningssystemet må videreføres, og det må gis gode og relevante studietilbud i petroleumsrelaterte fag på høyskole og universitetsnivå. En løsning på utfordringene er å utvikle Universitetet i Stavanger (UiS) til "det andre" tekniske universitetet i Norge. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) er det veletablerte, akademisk orienterte, UiS er industrirettet og i god kontakt med industrien som ledd i utdanningen. Denne inndelingen minner om situasjonen i Danmark mellom Aalborg Universitet og DTU (Danmarks Tekniske Universitet) i København. Begge universiteter utdanner sivilingeniører, men Aalborg er mer praktisk og næringsrettet. UiS og NTNU har gått sammen om å utvikle Senter for Boring, Brønn og Utvinning (SBBU). Dette samarbeidsmønsteret kan utvides til flere (olje-)tekniske områder, og på den måten tilby utdanning og forskning tilpasset næringens behov.

Rogaland har Norges mest unike testsenter innen petroleumsboring og brønn, Ullrigg Bore og Brønnsenter på Ullandhaug i Stavanger. Ullrigg er driftet av International Research Institute of Stavanger (IRIS). Siden midten av 1980-tallet har Ullrigg spilt en uvurderlig rolle inne uttesting, verifisering og kvalifisering av ny teknologi. Flere nasjonale og internasjonale selskaper har høstet betydelig suksess gjennom bruken av Ullrigg Bore og Brønnsenter, som også bidrar til kontinuerlig stimulering til små og mellomstore teknologibedrifter i deres utvikling av nye teknologiske nyvinninger og tjenester. Infrastrukturen er å betrakte som unik nasjonalt så vel som internasjonalt. Ullrigg er avhengig av en betydelig oppgradering for å holde tritt med utviklingen, samt for å møte morgendagens utfordringer inne sikker operasjon og økt utvinning.

Rogaland har hatt stort utbytte av de to Arena-prosjektene Arena Brønnteknologi og Arena Integreerte Operasjoner. Begge prosjektene går ut høsten 2010. Innovasjonspark (Ipark) Stavanger jobber nå for å få til en videreføring av aktiviteten i samspill med andre initiativer. Med det ønskes å revitalisere boring, brønn og integrerte operasjoner. Det arbeides for å søke status som Norwegian Centre of Expertise (NCE). En NCE- status vil være med på å løfte bransjen, og er sterkt ønskelig for å øke utvinning på norsk kontinentalsokkel.